

1. Shir HaShirim Rabbah 1:1-10

שְׁלֹשֶׁה סְפָרִים כָּתַב: מִשְׁלֵי, וְקֹהֶלֶת, שִׁיר הַשִּׁירִים. אִי זֶה מִקֵּץ כָּתַב תְּחִלָּה, רַבִּי חֵיָא רַבֵּה וְרַבִּי יוֹנָתָן, רַבִּי חֵיָא רַבֵּה אָמַר מִשְׁלֵי כָּתַב תְּחִלָּה, וְאַחֵר כָּף שִׁיר הַשִּׁירִים, וְאַחֵר כָּף קֹהֶלֶת, וּמִיָּמֵי לֵה מֵהָאֵי קָרָא (מַלְכִים א ה, יב): וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשְׁלֵי, מִשְׁלֵי זֶה סֵפֶר מִשְׁלֵי, וְנִיחָא שִׁירֵי חֲמִשָּׁה וְאַלְפָּי, זֶה שִׁיר הַשִּׁירִים, וְקֹהֶלֶת בְּסוּף אָמַר. מִתְּנִיחָא חֵיָא רַבֵּה פְּלִיגָא עַל הַדִּין שְׂמַעְתָּא, מִתְּנִיחָא אָמַרָה שְׁלֹשֶׁת כָּתַב פְּאַחַת, וְשְׂמַעְתָּא אָמַרָה כָּל חַד וְחַד בְּפִנֵי עֲצָמוֹ. תְּנִי רַבִּי חֵיָא רַבֵּה רַק לַעֲת זְקִנְתָּ שְׁלֹמָה שְׁרָתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאָמַר שְׁלֹשֶׁה סְפָרִים: מִשְׁלֵי, וְקֹהֶלֶת, וְשִׁיר הַשִּׁירִים. רַבִּי יוֹנָתָן אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים כָּתַב תְּחִלָּה, וְאַחֵר כָּף מִשְׁלֵי, וְאַחֵר כָּף קֹהֶלֶת, וּמִיָּמֵי לֵה רַבִּי יוֹנָתָן מִדְּרָךְ אֲרַץ, כְּשֶׁאָדָם נֶעַר אֹמֵר דְּבָרֵי זְמַר, הַגְדִּיל אֹמֵר דְּבָרֵי מְשָׁלוֹת, הַזְקִין אֹמֵר דְּבָרֵי הַבָּלִים. רַבִּי יְנָאִי חֲמוּי דְרַבִּי אֲמִי אָמַר הַפֶּל מוֹדִים שְׁקִהֶלֶת בְּסוּף אָמַרָה.

[King Shlomo] wrote three books: Mishlei (Proverbs), Kohelet (Ecclesiastes), and Shir HaShirim (Song of Songs). Which did he write first? Rabbi Chiya Rabbah and Rabbi Yonatan [debate this]. Rabbi Chiya Rabbah said “he wrote Mishlei first, then Shir HaShirim, then Kohelet.” He proved it from this verse (1 Melachim, 5:12) “And he spoke 3000 *meshalim*, parables” – this refers to Mishei; “and his song was 1005” – this refers to Shir HaShirim; Kohelet he said last. This teaching of Rabbi Chiya Rabbah disagrees with the following teaching: It was taught that he wrote all three at once. Another teaching says that he wrote each independently. Rabbi Chiyah Rabbah taught that the divine spirit only rested on him in his old age [RJZ: in Seder Olam it adds “close to death”], and he said the books: Mishlei, Kohelet, and Shir HaShirim. Rabbi Yonatan said: Shir HaShirim he wrote first, after that Mishlei, and after that Kohelet – and he derived this from the way of the world – when a man is young, he writes songs, when he grows up he writes parables/advice (Mishlei) and when he is old he says, all is vanity.

2. Kohelet 1:1-14

(א) דְּבָרֵי קֹהֶלֶת בְּיַד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם: (ב) הֶבֶל הַבָּלִים אָמַר קֹהֶלֶת הֶבֶל הַבָּלִים הַזֶּל הַבָּל: (ג) מִה־יִתְרוֹן לְאָדָם כְּכֹל־עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: (ד) דוֹר הַלֶּךְ וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם עֹמֶדֶת: (ה) וְזָרַח הַשָּׁמֶשׁ וְגַא הַשָּׁמֶשׁ וְאֵל־מִקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זֹרַח הוּא שֵׁם: (ו) הוֹלֵךְ אֶל־דְּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל־צָפוֹן סוֹבֵב וְסוֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל־סִבְיַתָּיו עֹב הָרוּחַ: (ז) כָּל־הַנְּהַלִּים הַלְּקִים אֶל־הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מֵלֵא אֶל־מִקוֹם שֶׁהַנְּהַלִּים הַלְּקִים שֵׁם הֵם שָׂבִים לְלֶכֶת: (ח) כָּל־הַדְּבָרִים יִגְעִים לֹא־יִוָּכַל אִישׁ לְדַבֵּר לֹא־תִשְׁבַּע עֵין לְרֵאוֹת וְלֹא־תִמְלֵא אֵזֶן מִשְׁמַע: (ט) מִה־שִׁקְיָהּ הוּא שִׁקְיָהּ וּמִה־שְׂנַעֲשֵׂהּ הוּא שִׂנְעֵשֶׂה וְאֵין כָּל־חַדֶּשׁ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: ... (פ) אֲנִי קֹהֶלֶת הִנֵּיתִי מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַם: (יג) וְנָתַתִּי אֶת־לִבִּי לְדָרוֹשׁ וְלִתּוֹר בְּחִכְמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר נִעְשָׂה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ הוּא וְעִנְיָן רַע נָתַן אֲלֵקִים לְבִנֵי הָאָדָם לַעֲזוֹת בּוֹ: (יד) רְאִיתִי אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים שֶׁנִּעְשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה הַכֹּל וְרַעִיּוֹת רוּחַ:

(1) The words of Koheleth son of David, king in Jerusalem. (2) Utter futility!—said Koheleth— Utter futility! All is futile! (3) What real value is there for a man In all the gains he makes beneath the sun? (4) One generation goes, another comes, But the earth remains the same forever. (5) The sun rises, and the sun sets— And glides back to where it rises. (6) Southward blowing, Turning northward, Ever turning blows the wind; On its rounds the wind returns. (7) All streams flow into the sea, Yet the sea is never full; To the place [from] which they flow The streams flow back again. (8) All such things are wearisome: No man can ever state them; The eye never has enough of seeing, Nor the ear enough of hearing. (9) Only that shall happen Which has happened, Only that occur Which has occurred; There is nothing new Beneath the sun! (12) I, Koheleth, was king in Jerusalem over Israel. (13) I set my mind to study and to probe with wisdom all that happens under the sun.—An unhappy business, that, which G-d gave men to be concerned with! (14) I observed all the happenings beneath the sun, and I found that all is futile and pursuit of wind:

3. Kohelet 12:13-14

(יג) סוּף דְּבָר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת־הָאֱלֹקִים יִרְא וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָם: (יד) כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים יִבֵּא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־נִעְלָמִים אִם־טוֹב וְאִם־רָע:

The sum of the matter, when all is said and done: Revere G-d and observe His commandments! For this applies to all mankind: that G-d will call every creature to account for everything unknown, be it good or bad.

4. Shabbat 30b:3-4

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת מפני שדבריו סותרין זה את זה ומפני מה לא גזוהו מפני שתחילתו דברי תורה וסופו דברי תורה תחילתו דברי תורה דכתיב (קהלת א, ג) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש ואמרי דבי ר' ינאי תחת השמש הוא דאין לו קודם שמש יש לו סופו דברי תורה דכתיב (קהלת יב, יג) סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם מאי כי זה כל האדם אמר רבי (אליעזר) כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה ר' אבא בר כהנא אמר שקול זה כנגד כל העולם כולו שמעון בן עזאי אומר ואמרי לה שמעון בן זומא אומר לא נברא כל העולם כולו אלא לצוות לזה ...

Rav Yehuda, son of Rav Shmuel bar Sheilat, said in the name of Rav: The Sages sought to suppress the book of Ecclesiastes and declare it apocryphal because its statements contradict each other and it is liable to confuse its readers. And why did they not suppress it? Because its beginning consists of matters of Torah and its end consists of matters of Torah. The ostensibly contradictory details are secondary to the essence of the book, which is Torah. The

Gemara elaborates: **Its beginning** consists of **matters of Torah, as it is written: “What profit has man of all his labor which he labors under the sun?”** (Ecclesiastes 1:3), **and the Sages of the school of Rabbi Yannai said:** By inference: **Under the sun is where man has no profit from his labor; however, before the sun, i.e., when engaged in the study of Torah, which preceded the sun, he does have profit. Its ending** consists of **matters of Torah, as it is written: “The end of the matter, all having been heard: Fear G-d, and keep His mitzvot; for this is the whole man”** (Ecclesiastes 12:13). With regard to this verse, the Gemara asks: **What is the meaning of the phrase: For this is the whole man? Rabbi Eliezer said: The entire world was only created for this person. Rabbi Abba bar Kahana said: This person is equivalent to the entire world. Shimon ben Azzai says and some say that Shimon ben Zoma says: The entire world was only created as companion to this man, so that he will not be alone....**

5. Aramaic Targum to Ecclesiastes 1:3

(ג) מה מותר אית לאנש בטר די ימות מן כל טורחי דהוא טרה תחות שמשא בעלמא הדין אלהו למעסק באורייתא לקבלא אגיר שלימ לעלמא דאתי קדם מרי עלמא:

(3) What advantage is there to a man, after his death, from all his labour which he laboured under the sun in this world, except he studied the word of G-d, in order to receive a good reward in the world to come from before the Lord of the world?

6. Rashi on Ecclesiastes 1:3-6

מה יתרון. שכר ומותר: תחת השמש. תמורת התורה שהיא קרויה אור שנאמר (משלי ו) ותורה אור כל עמל שהוא מחליף בו את עסק התורה מה שכר בו:

What benefit? Reward and benefit. Under the sun: instead of the Torah which is called light as it says (Mishlei 6) “and Torah is light”. All toil which is switched for involvement in Torah, what reward is there in it.

7. Rashi on Ecclesiastes 1:9

(א) מה שהיה הוא שיהיה וגו'. בכל מה שהוא למד בדבר שהוא חליפי השמש אין בו חידוש לא יראה אלא מה שהיה כבר שנברא בששת ימי בראשית, אבל ההוגה בתורה מוצא בה תמיד חדושי ...

What has been has been: Anything that someone learns instead of “the sun” has nothing new. He will only see what has already been since the six days of creation. However, one who meditates on Torah which always find new reasons...

8. Kohelet Rabbah 1

(ג) מה יתרון לאדם, אמר רבי בנמיין בקשו חכמים לגנו ספר קהלת מפני שמצאו בו דברים מטיין לצד מינות, אמרו הרי כל חכמתו של שלמה שפא לומר מה יתרון לאדם בכל עמלו, יכול אף בעמלה של תורה, חזרו ואמרו לא אמר בכל עמל, אלא בעמלו, בעמלו אינו עמל אבל עמל הוא בעמלה של תורה.

What benefit is there to man? Rabbi Binyamin said, the sages wanted to hide Kohelet because they found things that leaned towards heresy. They said, “with all the wisdom of Shlomo, he came to say, ‘what benefit is there to man in all his toil.’ Perhaps he includes the toil of Torah. They retracted and said that [Shlomo] only said **his toil**, his toil he should not toil with, but he should in the toil of Torah.”

9. Kohelet Rabbah 1

רבי שמואל בר רב יצחק מתני לה בשם רבי שמעון בן אלעזר, שבועה הבלים שאמר קהלת כנגד שבועה עולמות שאדם רואה, בן שנה דומה למלך נתון באיסוף פסטי והכל מחבקין ומנשקין אותו, בן שתיים ושלש דומה לחזיר שפושט ידיו בבביו. בן עשר שנה קופץ כגדי. בן עשרים נהים משפר גרמיה ובעי אשתא הרי הוא פחמור. הוליד בנים מעז פניו ככלב להביא לחם [נסח אחר: להם] ומזונות. הזקין, הרי הוא פקוף. הקדא דתימר בעמי הארץ, אבל בבני תורה כתיב **מלכים א.א.א**: (והמלך דוד זקן, אף על פי שהוא זקן, מלך).

Rabbi Shmuel the son of Rav Yitzchak teaches in the name of Rabbi Shimon b. Elazar: The seven futilities that Solomon mentions correspond to the seven phases of life that person experiences: At the age of one, he is like a king: he is placed in a carriage, and everyone hugs and kisses him. At the ages of two and three, he is like a pig: he ferrets in the sewers. At the age of ten, he skips like a young goat. At the age of twenty he is like a neighing horse; he grooms himself to seek a wife. When he marries, he is like a donkey [slaving for a living]. When he bears children, he becomes brazen like a dog in his efforts to provide for them. In old age, he is like a monkey. This is what is said of a common man. But in regard to men of Torah it is written (I Kings 1:1): “King David was old.” Although he was old, he was [still] a king.